

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

טופס סילבוס לסטודנטית

המחלקה לחינוך
לימודי תואר שני

2017-2018 תשע"ח

חינוך ומגדר- מספר הקורס 12920314

דר' גל הרמט

יום ג בשעות 16:00 – 18:00

שם המרצה: דר' גל הרמט

משרד:

שעת קבלה: שלישי, 13:00-14:00, בתאום

דואל: harmat@post.bgu.ac.il

תיאור כללי ויעדי הוראה:

במסגרת קורס זה נבחן סוגיות שונות במגדר וחינוך. כבסיס לדיון, נכיר תאוריות פמיניסטיות שונות וההסברים והפתרונות שהן נותן להבדלים מגדריים בחינוך. בהמשך נעסוק במורכבות של זהויות מצטלבות ושוליות כבסיס לשיח על סוגיות כגון הבדלים מגדריים בנגישות להשכלה, פערים מגדריים בהישגים והאופן בו מבנה מערכת החינוך, בתי הספר, מורות/ים וקבוצת השוות/ים זהויות מגדריות מגוונות והמשמעויות של זהויות אלו עבור חייהם של תלמידות ותלמידים, מורות ומורים. בין הנושאים בהם נדון בקורס סוגיית היפוך הפער המגדרי בהישגים בחינוך, חינוך מגדרי נפרד או משולב? במהלך הקורס נתמקד במקרי מבחן של חינוך מגדרי, חינוך פמיניסטי ותאוריות ופרקטיקות לשיויון מגדרי ונלמד מהצלחות גדולות וקטנות מרחבי העולם.

דרישות הקורס והרכב הציון:

פירוט מרכיבי הציון:

10% השתתפות פעילה בדיונים בשיעורים

20% הצגת מטלות קריאה

20% ניתוח מגדרי של חומרי הוראה, תוכניות לימודים, תוכניות עבודה ומבנה כיתות לימוד
ובתי ספר

50% עבודה מסכמת

יושר אקדמי

הציפייה היא שהעבודות המוגשות בקורס זה תהיינה תוצר של עבודתם של הסטודנטים הרשומים בקורס. הגשת עבודות שנעשו על ידיכם עבור קורס אחר, או עבודות שנעשו על ידי אנשים שאינם רשומים בקורס ואינם מופיעים ברשימת המגישים של העבודה או העתקה של אפילו קטעים בודדים מעבודות שנקנו מסוכנויות ומאתרי אינטרנט נחשבים כהפרה של היושר האקדמי.

בכתיבת עבודות, כאשר יש שימוש ברעיונות המועלים במאמרים נהוג להביע את הרעיון במילים חדשות פרי עט/ה של הכותב/ת ולציין מראה מקום להוגה הרעיון המקורי (קרי: שם המחבר ושנת המאמר בסוגריים). במקרה שיש שימוש במילות הוגה הרעיון, המחבר המקורי, יש לשים את הציטוט במירכאות ולציין מראה מקום. ציטוטים העולים על 40 מילים מוצגים בפסקה מוזחת (indent) עם מראה מקום. שימוש ברעיון המועלה במקור אחר ללא מראה מקום ו/או שימוש בניסוח המקורי ללא מראה מקום נחשבים לגניבה ספרותית, פלגיאט (plagiarism), ומפרים את כללי היושר האקדמי ובמקרים רבים אף נחשבים לעבירה פלילית.

כמו כן, במראי המקום שבטקסט יש לכלול רק טקסטים שקראתם בפועל. אם אתם מסתמכים על ספרות שניונית, למשל, סיכום ש-ד"ר X כתבה במאמרה (שאותו קראתם) על עבודתה של הוקס, יש לציין במראה המקום את מאמרו של ד"ר X ולא את הוקס לציין כך: (הוקס, 2006, כפי שנידון אצל X, 2009).

לוח השיעורים + רשימה ביבליוגרפית (קבצים מצויים באתר הקורס):

(יתכנו שינויים ברשימת הקריאה במהלך הסמסטר)

שיעורים 1-2: מין, מגדר ותיאוריות פמיניסטיות

שלסקי, ש. (2000) מין אחר – חינוך אחר? בתוך ש. שלסקי (עורך) מיניות ומגדר בחינוך. תל אביב: הוצאת רמות.

גור זיו, ח. (2013) *פדגוגיה ביקורתית-פמיניסטית וחינוך לתרבות של שלום*. תל אביב:
הוצאת מופ"ת. פרק 2 עמודים 39-57

Hooks, b (2000). *Feminism is for everybody: Passionate politics*. Cambridge,
MA: South End Press. Chapter 1: Feminist Politics: Where we stand, pp. 1-6.

R.W. Connell. (2002) *Gender*. London: Polity. Ch. 1

הרחבה:

R.W. Connell. (2002) *Gender*. London: Polity. Ch. 3, 4

Clark, A. and Millard, E. (1998) Introduction. In A. Clark and E. Millard (eds.)
Gender in the Secondary Curriculum: Balancing the books. London:
Routledge.

Dillabough, J-A. (2006) Gender theory and research in education. In M. Arnot,
and M. Mac an Ghail (eds.) *The RoutledgeFalmer Reader in Gender and
Education*. London: RoutledgeFalmer.

שיעורים 3-4: Intersectionality - מגדר, גזע ומעמד.

יונה, י. ספורטא, י. לאומיות מגדר ואתניות בחינוך מקצועי בישראל, תאוריה וביקורת
22, אביב(2003)

McIntosh, P. (1989). White Privilege: Unpacking the Invisible Knapsack.
Peace and Freedom Magazine, July-August. Philadelphia, PA:
□. Women's International League for Peace and Freedom, pp. 10-12

Anyon, J. (1980). Social Class and the Hidden Curriculum of Work. *Journal of
Education* 162 (1): 67-92

Crenshaw, K. (1991). Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics,
and Violence against Women of Color. *Stanford Law Review*, 43(6), pp. 1241-
.1265

Archer, L., and Yamashita, H. (2003) Theorising inner-city masculinities:
'race', class, gender and education *Gender and Education*, Vol.15(2): 115-
132.

Ali, S., Mirza, H., Phoenix, A., and Ringrose, J. (2011) Intersectionality, Black
British feminism and resistance in education: a roundtable discussion. In J.
Ringrose (Ed.) *Rethinking Gendered Regulations and Resistances in
Education*. London: Routledge.

הרחבה:

Reay, D. (2002) Shaun's story: troubling discourses of white working-class masculinities. *Gender and Education*, Vol. 14(3): 221-234

Lucey, H., Melody, J., and Walkerdine, V. (2003) Uneasy hybrids: psychological aspects of becoming educationally successful for working-class young women. *Gender and Education* Vol.15(3):285-299

Wright, C., Weekes, D., and McGlaughlin, A. (2006) Gender-blind racism in the experience of schooling and identity formation. in Arnot, M. and M. Mac An Ghail *The RoutledgeFalmer Reader on Gender and Education*, Oxen and New York: RoutledgeFalme

Mirza, H.S. (2010) Introduction. In H.S. Mirza and C. Joseph (eds.) *Black and .Postcolonial Feminism in New Times*. London: Routledge

שיעור 5: הויכוח על חינוך נפרד או משולב לבנים ובנות – מה עדיף?

Feniger, Y. (2010) The gender gap in advanced math and science course taking: does same-sex education make a difference?

Burtsaert, H. (1999) Coeducation and gender identity formation: a comparison analysis of secondary schools in Belgium. *BJSE*, Vol.20(3).

הרחבה:

Harker, R. (2000) Achievement, Gender and the single-sex/coed debate. *BJSE* Vol.21(2)

Van de gaer, E., Pustjens, H., Van Damme, J., and De Munter, A. (2004) Effects of single-sex versus co-educational classes and schools on gender differences in progress in language and mathematics achievement. *BJSE* Vol. 25(3).

שיעור 6 :

פערי מגדר בהישגים חינוכיים: האם המהפכה הפמיניסטית הצליחה? האם צריך להיות מודאגים מהישגי הבנים? מגדר והערכת תלמידים ותלמידות

Enloe, Cynthia. (2004). *The Curious feminist: Searching for Women in a New Age of Empire*. Berkeley: University of California Press. Introduction: Being Curious about Lack of Feminist Curiosity, pp. 1-10 and Chapter 1: The Surprised Feminist, pp. 13-18.

Arnot, M., David, M. and Weiner, G. (1999) *Closing the Gender Gap*, Cambridge: Polity Press, Ch. 2 and 9

Buchmann, C., DiPrete, T.A., and McDaniel, A. (2008) Gender Inequalities in Education. *Annual Review of Sociology* 34:319-337

הרחבה:

DiPrete, T.A. and Buchman, C. (2013) *The Rise of Women: the growing gender gap in education and what it means for American schools*. New York: Russell Sage Foundation. Ch. 1

Younger, M., Warrington, M., and Williams, J., (1999) The gender gap and classroom interactions: reality and rhetoric? *BJSE*, Vol.20(3).

Jesson, D. (1998) Making sense of the 'gender gap' in examinations at GCSE. In A. Clark and E. Millard (eds.) *Gender in the Secondary Curriculum: Balancing the books*. London: Routledge

שיעורים 7-8: ייצוג ומגדר בתוכניות לימודים וסוגיית החינוך המדעי טכנולוגי

שקדיאל, ל. פמיניזם וחינוך: חשיפת הפער המגדרי המוכחש
נוף לצמצום כל הפערים הגלויים, בתוך גולן עגנון, ד.אי שוויון בחינוך, הוצאת בבל, תל
אביב, 2004 (עמודים 93-102)

Mendick, H. (2005) Mathematical stories why do more boys than girls choose to study mathematics at AS-level in England? *BJSE* Vol.26(2).

Charles, M., and Bradley, K. (2009) Indulging our gendered selves? Sex segregation by field of study in 44 countries. *AJS* Vol. 114(4): 924-76.

Rommès, E. Overbeek, M., Scholte, R., Engels, R., and de Kemp, R. (2007) 'I'm not interested in computers': Gender-based occupational choices of adolescents

הרחבה:

Stevanovic, B. (2013) Girls in science and technology in secondary and post-secondary education: the case of France. *BJSE*

Danielsson, A.T. (2012) Exploring women university physics students' 'doing gender' and 'doing physics'. *Gender and Education*, Vol 24(1):25-39.

Wolpe, A. (1988) *Within School Walls: The role of discipline, sexuality and the curriculum*. London: Routledge. Ch. 8

איילון, ח. (2000) לימודי מתמטיקה ומדעים בחינוך הערבי בישראל: מקרה של שוויון מגדרי בלתי צפוי. בתוך ש. שלסקי (עורך) *מיניות ומגדר בחינוך*. תל אביב: הוצאת רמות.

Scaife, J. (1998) Science education for all? In A. Clark and E. Millard (eds.) *Gender in the Secondary Curriculum: Balancing the books*. London: Routledge.

Povey, H. (1998) 'That spark from heaven' or 'of the earth': Girls and boys and knowing mathematics. In A. Clark and E. Millard (eds.) *Gender in the Secondary Curriculum: Balancing the books*. London: Routledge.

שחר, ר., קרקו, ש., ובן-ארצי, ט. (2002) 'בניית המגדר בחברה הישראלית באמצעות ספרי קריאה'. *החינוך וסביבו* כ"ד 137-164.

משרד החינוך (2002) *סטריאוטיפים מגדריים בספרי הלימוד במערכת החינוך בישראל, דו"ח המוגש לשרת החינוך, הגב' לימור לבנת*. ירושלים: משרד החינוך.

שיעור 9: בתי הספר כמשמרים תפקידי מגדר וסטריאוטיפים מגדריים – האם ובאיזה אופן בתי ספר הם מוסד פטריארכלי?

Delamont, S. (1980) *Sex Roles and the school*. London: Routledge. Ch. 2 p.22-43; ch. 3 p.55-66

Wolpe, A. (1988) *Within School Walls: The role of discipline, sexuality and the curriculum*. London: Routledge. Ch. 2

הרחבה:

Delamont, S. (1980) *Sex Roles and the school*. London: Routledge. Ch. 2 p.12-22; ch. 3 p.44-55

Thorn, B. (1993) *Gender Play: Girls and boys in school*. New Brunswick, New Jersey: Rutgers University Press. Ch. 3-5

Connell, R.W., Ashenden, D.J., Kessler, S., and Dowsett, G.W. (1982) *Making the Difference: Schools, families and social division*. Sydney: George Allen & Unwin. Pp. 93-100

Riddell, S. (1989) Pupils, resistance and gender codes: A study of classroom encounters. *Gender and Education*, Vol.1(2):183-197

שיעור 10: הבניית הסובייקט המגדרי ההטרונורמטיבי - פמיניזם פוסט-סטרוקטורלי ותאוריות קוויריות:

Renold, E. (2006) 'They won't let us play... unless you're going out with one of them': girls, boys and Butler's 'heterosexual matrix' in the primary years. *BJSE* Vol.27(4):489-509.

Reay, D. (2006) 'Spice girls', 'nice girls', 'girlies' and 'tomboys': Gender discourses, girls' culture and femininities in primary classroom, in Arnot, M. and M. Mac An Ghail *The RoutledgeFalmer Reader on Gender and Education*, Oxen and New York: RoutledgeFalme

Raby, R., and Pomerantz, S. (2013) Playing it down/playing it up: girls' strategic negotiations of academic success. *BJSE*.

הרחבה:

Renold, E. (2005) *Girls, Boys and Junior Sexualities: Exploring children's gender and sexual relations in the primary school*. London: Routledge. Ch. 1, 3-4

Davies, B. (2004) The discursive production of the male/female dualism in school settings, in S.J. Ball (ed.) *The RoutledgeFalmer reader in Sociology of Education*, Oxon: RoutledgeFalme

Pinar, W. F. (2009) Introduction. In W.F. Pinar *Queer Theory in Education*. New York: Routledge

קליין, א. (2000) תהליכים של הבניית מגדר בבתי-ספר. בתוך ש. שלסקי (עורך) *מיניות ומגדר בחינוך*. תל אביב: הוצאת רמות.

Jones, S., and Myhill, D. (2004) 'Troublesome boys' and 'compliant girls': gender identity and perceptions of achievement and underachievement. *BJSE*, Vol.25(5).

Richards, C. (2012) Playing under surveillance: gender, performance and the conduct of the self in primary school playground. *BJSE*, Vol. 33(3): 373-390.

Larkin, J. (1994) Walking through walls: the sexual harassment of high school girls. *Gender and Education* Vol.6(3):263-280

שיעור 11 : פמיניזציה של מקצוע ההוראה

אדי-רקח, א. וחו, מ. (2000) נשים וגברים בתפקידי ניהול בחינוך העברי והערבי: מיעוט מול רוב. בתוך ש. שלסקי (עורך) *מיניות ומגדר בחינוך*. תל אביב: הוצאת רמות.

בחירה:

Addi-Racah, A., and Ayalon, H. (2002) Gender inequality in leadership positions of teachers. *BJSE*, Vol.23(2).

שיעורים 12-13 : פדגוגיה פמיניסטית- פרקטיקות

אלפרט, ב. (200) פדגוגיה פמיניסטית כגישה בחינוך ובהכשרת מורים. בתוך ש. שלסקי
(עורך) *מיניות ומגדר בחינוך*. תל אביב: הוצאת רמות.

Shrewsbury, C. (1987). What Is Feminist Pedagogy? *Women's Studies Quarterly*, 15(3/4), 6-14. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/40003432>

Light, T. & JaneNicholas & RenéeBondy.(2015). *Feminist Pedagogy in Higher Education: Critical Theory and Practice*. Waterloo: Wilfrid Laurier University Press. Intro chapter pp 1-10 chapter 1,pp. 11-32

Enloe, Cynthia. (2004) *The Curious feminist: Searching for Women in a New Age of Empire*. Berkeley: University of California Press. Introduction: Being Curious about Lack of Feminist Curiosity, pp. 1-10 and Chapter 1: The Surprised .Feminist, pp. 13-18

Weiler, K. (1991) Freire and a Feminist Pedagogy of Difference. Harvard .Educational Review: December 1991, Vol. 61, No. 4, pp. 449-475

הרחבה:

Light, T. & JaneNicholas & RenéeBondy.(2015). *Feminist Pedagogy in Higher Education: Critical Theory and Practice*. Waterloo: Wilfrid Laurier University .Press. Chapter 4, Carmen De Santis and Toni Serafini Classroom to Community: Reflections on Experiential Learning and Socially Just Citizenship, pp. 87-112

Enloe, C. (2013): *Seriously: Investigating Crashes and Crisis as if Women Mattered*. Berkeley: University of California Press. Chapter 1: Who is Taken Seriously?, pp. 1-18